

prosvetnim inšpektorjem. Šolstvo se naj uredi avtonomno in naj bo direktno podložno ministru prosvete.

3. Za prihodnjo pokrajinsko skupščino se določijo delegatom tov. Blaž Jurko, Davorin Čander, namestnikom tov. Mirko Sušnik in tovarišica Lapornikova.

4. Postopanje pri iztirjanju denarnih glob radi neopravičenih zamud se naj poenostavi in iztirja najkrajšim potom. Vse stroške naj plača zamudnik oziroma župan, ki ne iztirja glob v določenem roku.

Služajnosti: Konstituira se odbor F. Saveza.

Prihodnje zborovanje se vrši 4. junija v Rimskih Toplicah.

+ **KAMNIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 10. aprila 1924 v šolskem poslopju v Radomljah. Kljub skrajno neugodnemu vremenu se je od 74 članov udeležilo zborovanja 44 članov in članic.

Otvoritev in poročila. Predsednik tovariš Tomo Petrovec je otvoril zborovanje in pozdravil vse navzoče. Omenil je tudi, da se je pismo učiteljic ženskih ročnih del tov. Kati in Neže Potrato ponatisnilo v »Narodni Prosveti« in je prebral, kar je k pismu pristavil predsednik UJU v Beogradu Stanković.

Nato sta podali tajnica in blagajničarka svoji poročili, kar se je vzelo na znanje.

Predavanje: Gospod nadzornik Kante je podal nato poročilo o »Podmladku Rdečega Križa«, tovariš Ciril Petrovec pa je nadaljeval svoj referat »Učitelj, opisan v slovenski literaturi«.

Služajnosti. Glede uničevanja rjavevega hrošča je tovariš Tiran podal sledečo statistiko: Za uničenje rjavevega hrošča je glasom razpisa št. 3675 okrajnega glavarstva kamniškega na razpolago 3500 Din. V kamniškem okraju je približno 45 šol s približno 100 učitelji. Hrošči so po 50 para liter. Na liter jih gre recimo 250. Poparjenih in suhih nemara še več. Torej četrt milijona kebrov. Do 5% provizija za učiteljstvo od 3500 Din je 175 Din. Na vsakega razrednika pride torej 1.75 Din, ki jih lahko zasluži kar tako mimogrede v zgodnjih jutranjih urah, ki bi sicer ostale brezplodne!

Predlogi: Kamniško učiteljsko društvo odklanja predzadnji odstavek naredbe okrajnega glavarstva št. 3675, za dve uničevanja rjavevega hrošča, že iz tega enostavnega vzroka, ker so državne mu uradništvu za ministrsko naredbo postranski zaslužki prepovedani. Učiteljstvo, ki je vedno požrtvovalno sodelovalo pri vsaki akciji za splošno korist, smatra to nagrado za ponižujočo in žaljivo ter svojemu že itak dovolj pičlemu ugledu kvarno. Prosimo, da se o tem obvesti tudi županstva.

Glede okrajne učiteljske konference se sklene tole: Z ozirom na postopanje višjih šolskih oblasti naj se okrajna učiteljska konferenca ne vrši.

Seje širšega sosveta UJU v Celju se udeležijo kot delegat tovariš Ernest Tiran iz Moravč.

Slednjič se je sklenilo, da se vrši prihodnje zborovanje meseca maja v Radomljah.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MEŽIŠKO DOLINO** je zborovalo dne 12. aprila t. l. v Guštanju. Udeležba vsled slabega vremena ni bila tako številna kakor sicer.

V svojem nagovoru povdarja predsednik tov. P. Močnik, da živimo v dobi presnavljanja šolskih oblasti in smo doživeli že marsikatero razočaranje, tako ukinitve višjega šolskega sveta. Dopršena pa je tudi razdelitev uradnikov na kategorije in sprejet državni budžet, kar mora razveseliti vsakega državnega nameščena.

Referat: Slabi uspehi na srednjih šolah in naloga ljudske šole.

Predsednik prečita nato govore nekaterih poslancev v narodni skupščini o prosvetnem proračunu, iz katerih je razvidno razpoloženje posameznih strank napram prosveti.

Tudi poročilo o zborovanju delegatov v Mariboru dne 19. marca in o občnem zboru Učiteljskega doma v Mariboru istega dne je podal predsednik.

Pri poročilu o bodoči šolski upravi naglašja predsednik, da bo po zakonskih uredbah, ki so izšle dosedaj, težko ločiti šolsko upravo od politične, vendar moramo vztrajati pri zahtevi ločitve šolske uprave od politične.

Med služajnostmi prebere predsednik vabilo Malgajevega odbora v Guštanju na slavnost odkritja Malgajevega spomenika dne 29. maja in vabi navzoče, da se

udeleže in delujejo na čim številnejši obisk.

+ **ŠMARSKO - ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je imelo svoj redni letni občni zbor in zborovanje dne 3. maja t. l. v Rogaški Slatini. Od 67 članov navzočih 61, torej 91 odstotkov.

Predsednik se zahvali za lepo udeležbo, pozdravi novo članico, čestita onim članom (icam), ki so napravili izpite. Zapisnik se odobri. Zborovalci pristanejo soglasno na predlog Ljubljanskega učiteljskega društva ter se prispevek à 2.50 Din vplačuje s članarino.

O zborovanju učiteljstva v Mariboru poroča tov. Rudež. Na podlagi poročila in debate se sklene:

Vsi člani našega društva so tudi člani »Učiteljskega doma« v Mariboru.

Naše društvo vztraja nemajno na načelnem stališču, da se šolska oblast loči povsem od politične. Ker vidi v skupnem prosvetnem inspektoratu prvi korak k uresničenju naše načelne zahteve, se strinja s sklepom širšega sosveta v Celju.

Tajniško in blagajniško poročilo se odobri. Iz blagajniškega prebitka se nakloni à 100 Din »Učiteljskemu domu« v Mariboru in »Učiteljskemu konvikt« v Ljubljani.

Članarina znaša za leto 1924 100 dinarjev.

Volitve novega odbora so donesle tožen moment, 17 let je vodil naše društvo priljubljeni in spoštovani tov. Tomo Kurbus. Ni se strašil strmega pota iz visoke Slivnice, bil je vedno in rad med nami, dajal nam poguma, bodril nas za vse dobro, vesel med tovariši, mil med narodom, prvi, trd in neizprosni pred sovražniki. Ker namerava tekom leta v zasluženi pokoj, je vnaprej odklonil zopetno izvolitev. Z vzklikom je bil nato soglasno izvoljen sledeči odbor: predsednik Šumer, podpredsednik Glinšek, tajnik Verk, blagajničarka Debelakova, odborniki: Leckerjeva, Volavšek, Kovačič, Korbar, namestniki: Glinškova, Fink, razsodišče: Stritar, Korbar, Sotošek in Cenčič.

Za pokrajinsko skupščino sta delegata tov. Miloš Verk in Ivan Glinšek, namestnika pa Fran Korbar in Tone Volavšek.

Zadevo Ferijalnega Saveza uredi tovariš Predan.

O načelnih vprašanih kmetijskega pouka je referiral tov. Verk. Na podlagi analize najvažnejših kmetijsko-gospodarskih vprašanj je referent dokazal, da je glavni vzrok slabemu gmojnemu položaju kriva edinole prenizka splošna in še nižja strokovna izobrazba mase naših kmetov. Učiteljstvo bo sodelovalo po vseh močeh, da se razmere izboljšajo, ganiti pa se morajo tudi poklicani faktorji. Sprejeti so bili sledeči referentovi predlogi:

Splošna izobrazba je podlaga vsaki strokovni, tudi kmetijski. Vsled tega odločno ugovarjamo vsakemu krčenju dobe šolske obveznosti na osnovni šoli.

Kmetijski pouk je potreben, računajoč pa s potrebo mora se snov kmetijskega pouka ozirati na lokalne razmere. Snov, načela in smerice kmetijskega pouka je za posamezne kulturne skupine ugotoviti na uradnih učiteljskih konferencah. Te konference imajo tudi mnogo drugega gradiva, ki čaka nujne rešitve, torej se naj skličejo čimprej, stroški se naj krijejo iz budžeta ministrstva prosvete, event. ministrstva poljoprivrede.

Dokler se to ne izvrši, skušaj vsak učitelj spoznavati dobičkanosne panoge kmetijstva svoje okolice, odpravljati nedostatke in uveljavljati povsod novejši pridobitve. Teorije se naj učenec nauče v šoli le toliko, kolikor je brezpogojno potrebno za razumevanje praktičnega pouka.

Sprejet je bil tudi predlog tov. Volavška, da se naj zopet prirejajo kmetijski tečaji za učitelje in predlog tov. Sekirnika, da je odpustnicam pri obrtnikih in obrtnih zadrugah pridobiti zako-

nito zajamčeno veljavo in upoštevanje.

+ **CERKNIŠKO - LOŠKI KROŽEK LOGAŠKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA** je zboroval 3. maja t. l. na Blokah. Od 39 včlanjenih tovarišev(-ic) se je udeležilo zborovanja 38 — res rekordna udeležba.

Ob pól 11. je otvoril tov. predsednik zborovanje. Prav posebno je pozdravil univ. profesorja g. dr. Fr. Vebra, ki se je odzval vabilu ter bil tako prvi univ. profesor, ki je predaval pri našem društvu. Tov. predsednik je izrazil željo, naj bi započeti stiki profesorjev naše najvišje prosvetne ustanove z osnovnošolskim učiteljstvom postali trajni ter se vedno bolj poglobljali. Korist od tega bo imel v prvi vrsti narod.

Nato je predaval g. profesor o temi: Bistvo fantazije ter njen pomen za vzgojo. V svojih izvajanjih nam je obrazložil vse štiri vrste doživljanja in na podlagi tega zgradil bistvo in definicijo fantazije. V nadaljevanju tega nam je nojasnil zakon psihološke gravitacije, podal nam razlago vizij in halucinacij, zmote in nekaj drugih pojmov.

Svoja precej obširna izvajanja je vedno tudi podprl z vzgledi iz vsakdanjega življenja, tako da je za svoj navidez pustil predmet naravnost navdušil vse navzoče, kar se je zlasti pokazalo ob zvršetku, ko so se mu navzoči zahvaljevali z gromovitim ploskanjem. Prav posebno pa je pokazala debata, da je znal g. predavatelj s svojim res vzornim in živahnim predavanjem pridobiti poslušalce zase.

Vsem je iz srca govoril tov. predsednik, ko se mu je zahvalil za njegov trud, zlasti pa še za obljubo, da nas v septembru zopet poseti.

Nato je predaval tov. Peterlin o postanku svetovja. Tudi njegovo predavanje je bilo vzorno, po vsebini in obliki, a marsikdo mu ni sledil s potrebno pazljivostjo, stoječ še vedno pod mogočnim dojmom prvega predavanja. Šele proti koncu je v nas naravnost izsilil pozornost.

Ob sklepu se je tov. predsednik še enkrat zahvalil obema predavateljema, nakar se je sprejel predlog tov. Peterlina, naj bi se prihodnje leto, če bi imeli kot letos skupno temo za okrajno učiteljsko konferenco, le-ta obravnavala prej pri krožku, kajti s tem, da se prečita pri konferenci le en referat, se izgubi marsikatera dobra misel.

Končno se je sprejel predlog, da se tudi naš krožek pridruži protestom našega poverjeništvu v zadevi prevedb ter da jih v celoti odobrava.

G. profesorju pa kličemo: Na svideenje v septembru!

+ **SLOVENJEBIŠTRISKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo v soboto, dne 10. majnika t. l. v poslopju osnovne šole v Poljčanah. Vzlic zelo slabemu vremenu se je zborovanja udeležilo 39 članov, t. j. 69%.

Predsednikov pozdrav. Predsednik otvori zborovanje s pozdravom ljubih gostov ter izraža zadovoljstvo nad dejstvom, da se nam je vendar enkrat uredil naš gmojni položaj vsaj v toliko, da se bomo znebili skrbi za obstanek, vse svoje moči bomo pa uporabili v prid naše mladine in v blaginjo našega naroda.

Društvene in stanovske zadeve. 1. Ker učiteljsko društvo ni uradna, temveč stanovska korporacija in ker ne dobi povrnjenih potnih stroškov poročevalca za šolske vrtove, se volitev odkloni.

2. Objavi se blagajniško poročilo UJU, priobčeno pri seji širšega sosveta v Celju.

3. Predlog ljubljanskega učiteljskega društva glede stanovskega naraščanja, priobčen in priporočen po UJU, poverjeništvu Ljubljana, se sprejme enoglasno; predlog se uveljavi z novim društvenim letom.

4. Predsednik poroča o občnem zboru »Učiteljskega doma« v Mariboru in o gmojnem stanju tega društva.

Poročilo strokovnega tajnika. Nato sledi poročilo strokovnega tajnika o delovanju poverjeništvu s posebnim ozirom na sejo UJU v Beogradu od 16. do 18. decembra 1923. Iz vsega poročila spoznamo, da se je naša organizacija, s predsednikom Stankovićem na čelu, krepko in požrtvovalno zavzemala za naše pravice pri sprejetju činovniškega zakona.

Z ogorčenjem smo pri tej priliki tudi zaznali, da so bili poslanci krivi, da so se pri sprejetju zakona o taksah sprejeli tudi oni člani, po katerih se morajo kolkovati šolska naznanila in druge šolske listine. Ne more se pa odpraviti tega zla,

ki ima zlasti za osnovno šolstvo pogubonosne posledice, dokler ne pride ta zadeva pred parlament.

Če ne poprej, je vsaj po tem zanimivem podavanju spoznal vsak posameznik, kako velike važnosti je inštitucija strokovnega tajništva. Strokovni tajnik posreduje med poverjeništvom in učiteljskimi društvi, seznanja nas s sklepi centrale, priobča naše želje poverjeništvu. Učiteljski pravnik, zaradi katerega se je v zadnjem času povzdignil »Učiteljski Tovariš« skoraj na stopnjo »Uradnega lista«, je organizacijsko delo.

Priznati torej moramo, da je poverjeništvu imelo srečno roko ne samo pri ustanovi strokovnega tajništva, temveč tudi pri izberi strokovnega tajnika.

Služajnosti. Prihodnje zborovanje se bo vršilo meseca junija v Šmartnem na Pohorju.

Razno.

»VESELI GOD!«

Pozvonilo je prvič in učitelj stopi v razred. Vse skrbi in neprilike banalne vsakdanjosti so ostale pred šolskimi vrati. Da bo vzgojno delo uspevalo, da bo mogoče mlade duše oploditi, mora v srcu učiteljevem sijati solnce.

S svetlimi in vdanimi pogledi ga po zdravlja razred. Ali njegovo oko takoj opazi, da vlada tokrat v razredu neko neobičajno razpoloženje. Dozdeva se mu, da učenci nekaj pričakujejo. Jedva nameri korake proti odru, vidi tla posuta s cvetjem in na mizi šopek pri šopku, celo stol je okrašen. Kaj neki to pomeni! »Poglejte na tablo!« se nekdo oglasi. Vrh stojala je pritrjen krasen šopek krizantem — cvetje jeseni — na tabli pa stoji z velikimi, okornimi črkami zapisano: »Veseli god!« Zdaj se šele spomni, da ima danes god. Kdo v današnjih časih še misli na take malenkosti. Ne ve še prav, kaj naj poreče, že prihajajo iz klopi eden — dva — kar pet jih pride in vsak mu čestita in bi rad nekaj lepega povedal.

In žarek toplega pomladanskega solca je posnil v razred. Vse oči so obrnjene na učitelja, češ, tudi mi ti čestitamo. Teško najde primernih besed, da se zahvali in otroci še bolj čutijo, kako jih ljubi. Pritajene solze mu svetijo v obeh in glas mu drhti.

Posipala mu je mladina cvetja na pot, saj v življenju hodi le po trnju. In tega nežnega razpoloženja ne more pokvariti z običajnim šolskim delom. Pri-poveduje jim o vsem, kar nam dela življenje lepo in prijetno, o ljubezni, o plemenitosti, zavedajoč se, da je ta ura bila več vredna kakor deset drugih.

Da, tudi med pustimi šolskimi stenanami se lahko ogreje duša mladine, če pride poleg glave tudi srce do besede. Ni Cankar zastoj sovražil šole, tiste puste šole brez duha in srca, kjer se čuje le cmokavzarsko povelje: »Roke na klop!«

Ostrov.

Po sklepu lista.

V počaščenje spomina žrtev, ki so padle v Trbovljah za idejo jugoslovenskega nacionalizma, je zbralo učiteljstvo na zborovanju Učit. društva v Kranju, ob priliki odlikovanja predsednika tega društva, tov. Frana Luznarja z redom sv. Save IV. r., vsoto 611.25 Din, ki jo izroči Orjuni.

— **Popravek.** Tukajšnji odlok štev. 6210 z dne 26. aprila 1924 (v »Uradnem listu« št. 45) se popravlja v toliko, da sta na šestrazredni osnovni šoli v Vojniku v šolskem okraju celjskem razpisani dve učni mesti za učitelje, ne pa »eno učno mesto za učitelja in eno učno mesto za učiteljico«. — Za šefa: Gangl, s. r.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Strukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

